

نمونه سوالات جامعه‌شناسی پایه یازدهم از درس ۱ تا ۶

درس اول

درس 1: جهان فرهنگی

سئوالات کوتاه جواب و جای خالی

- 1- جهان اجتماعی بخشی از است. (جهان انسانی)
- 2- جهانی که محصول زندگی و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید؛ مربوط به است. (جهان انسانی)
- 3- جهان انسانی به دو بخش و تقسیم می‌شود. (فردی - اجتماعی)
- 4- کدام بخش از جهان انسانی به زندگی شخصی و فردی افراد بازمی‌گردد؟ (فردی)
- 5- ابعاد اخلاقی، ذهنی و روانی انسان-ها، مربوط به کدام بخش از جهان انسانی می‌شود؟ (فردی)
- 6- بخش اجتماعی جهان انسانی، را پدید می‌آورد. (زندگی اجتماعی)
- 7- بخش اجتماعی جهان انسانی، چگونه هویتی دارد؟ (فرهنگی)
- 8- نام دیگر، جهان اجتماعی، چیست؟ (جهان فرهنگی)
- 9- چرا به بخش اجتماعی جهان انسانی، جهان فرهنگی نیز می‌گویند؟ (چون هویتی فرهنگی دارد.)
- 10- شیوه زندگی اجتماعی انسان-ها را شکل می‌دهد. (فرهنگ)
- 11- فرهنگ حاصل چیست؟ (آگاهی و عمل مشترک آدمیان)

- 12- جهان فرهنگی بخشی از است. (جهان انسانی)
- 13- از بخش اجتماعی جهان انسانی با عنوان و از بخش فردی آن با عنوان تعبیر می‌کنند. (جهان فرهنگی - جهان ذهنی)
- 14- منظور از جهان فرهنگی چیست؟ (بخش اجتماعی جهان انسانی)
- 15- منظور از جهان ذهنی یعنی چه؟ (بخش فردی جهان انسانی)
- 16- جهان فرهنگی در برابر قرار داده می‌شود. (جهان ذهنی)
- 17- وقتی فردی درباره مسأله‌ای خاص می‌اندیشد، در چه محدوده‌ای زندگی می‌کند؟ (جهان فردی و ذهنی خود)
- 18- هنگامی که فردی اندیشه خود را به صورت گفتاری و نوشتاری بیان می‌کند یا بر اساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به کدام جهان قدم می‌گذارد؟ (جهان اجتماعی و فرهنگی)
- 19- فرهنگ، لایه‌ها و سطوح دارد. (مختلفی)
- 20- عقاید و ارزش‌ها مربوط به لایه‌های فرهنگ‌اند. (عمیق و بنیادین)
- 21- لایه‌های عمیق و بنیادین فرهنگ، چیست؟ (عقاید و ارزش‌ها)
- 22- هنجارها و رفتارها در لایه‌های فرهنگ قرار دارند. (غیربنیادین)
- 23- جهان ذهنی و فردی انسان‌ها نیز، دارد. (لایه‌ها و سطوح مختلفی)
- 24- هر فرد بر چه اساسی، مسایل روزمره خود را تفسیر می‌کند و درباره آنها تصمیم می‌گیرد؟ (بر اساس عقاید و ارزش‌های خود)
- 25- بین دو بخش فردی و اجتماعی یا ذهنی و فرهنگی جهان انسانی، وجود دارد. (تناسب و هماهنگی)

- 26- هر فرهنگی نوعی خاص از را در افراد پدید می‌آورد؟ (عقاید و خصوصیات ذهنی)
- 27- هر نوع جویای فرهنگی متناسب با خود است. (اخلاقی)
- 28- تمامی پدیده‌های جهان هستی، نمی‌باشند. (محصول زندگی انسان)
- 29- در برابر جهان انسانی می‌توان از جهان دیگری نام برد، که از آن با چه عنوانی یاد می‌شود؟ (جهان عینی)
- 30- جهان انسانی اعم از آن که فردی یا اجتماعی باشد، در برابر قرار دارد. (جهان عینی)
- 31- کدام جهان، پیش از انسان وجود داشته است و مستقل از خواست و اعتبار انسانی وجود دارد؟ (جهان عینی)
- 32- جهان عینی مستقل از وجود دارد. (مستقل از خواست و اعتبار انسانی)
- 33- برخی جهان عینی را به چه چیزی محدود می‌کنند؟ (طبیعت)
- 34- برخی جهان عینی را به طبیعت محدود می‌کنند. آن‌ها جهان طبیعت را در برابر قرار می‌دهند. (جهان انسانی)
- 35- متفکران مسلمان، جهان عینی را نیز می‌نامند. (جهان تکوین)
- 36- چه کسانی جهان عینی را جهان تکوین نیز نامیده‌اند و آن را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند؟ (متفکران مسلمان)
- 37- متفکران مسلمان، جهان عینی یا جهان تکوین را به جهان محدود نمی‌دانند؟ (طبیعت)

38- متفکران مسلمان، جهان عینی را به دو جهان و تقسیم می‌کنند. (طبیعت - فوق طبیعت)

39-

40- تقسیم جهان عینی یا تکوینی، به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت از چه کسانی است؟ (متفکران مسلمان)

41- در تعبیر قرآنی، از عوالم عینی و تکوینی با چه عناوینی یاد می‌شود؟ (دنیا و آخرت، شهادت و غیب، مُلک و ملکوت و مانند آنها)

42- بین جهان ذهنی، جهان فرهنگی و جهان عینی و جهان انسانی برقرار است. (ارتباط و پیوند)

43- بین جهان‌های مختلف، وجود دارد. (ارتباط و تعامل)

44- درباره جهان‌های مختلف و چگونگی ارتباط و پیوند آنها، نظر گروه اول چیست؟ (جهان عینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند.)

45- از نظر گروه اول، کدام جهان، مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است؟ (جهان طبیعت)

سئوالات تشریحی درس اول جامعه‌شناسی یازدهم:

1- جهان انسانی و جهان فرهنگی را تعریف کنید.

جواب: جهانی که محصول زندگی، اندیشه و عمل انسان است، جهان انسانی است. به هویت فرهنگی جهان اجتماعی جهان فرهنگی گفته می‌شود.

2- جهان انسانی و جهان فرهنگی چه رابطه و نسبتی با یکدیگر دارند؟

جواب: جهان فرهنگی و جهان اجتماعی بخشی از جهان انسانی است زیرا جهان انسانی دارای بعد فردی و بعد اجتماعی است.

3- جهان انسانی به چند بخش تقسیم می‌شوند؟

جواب: بخش فردی که مربوط به زندگی شخصی، اخلاقی و روانی فرد است. بخش اجتماعی که مربوط به زندگی اجتماعی و ارتباطات انسان هاست.

4- بخش‌های فردی و اجتماعی جهان انسانی هر یک به چه نام‌های دیگری نامیده می‌شوند؟

جواب: بخش فردی رابه جهان ذهنی و بخش اجتماعی را به جهان فرهنگی تعبیر می‌کنند. وقتی اندیشه محصور در ذهن است جهان فردی (ذهنی) است. وقتی اندیشه دیگران تحت تاثیر قرار می‌دهد جهان فرهنگی (اجتماعی) است.

5- جهان ذهنی باجهان فرهنگی چه رابطه ای دارند؟

جواب: وقتی اندیشه ی فردی ازذهن به عمل درآید و دیگران را متاثرسازد جهان فردی با جهان اجتماعی (فرهنگی) رابطه برقرارکرده است. مثلا اندیشه ی خودمان را به صورت گفتارونوشتاردراوریم وبه دیگران تحویل دهیم.

6- لایه های عمیق (بنیادین) ولایه های غیربنیادین (سطحی) فرهنگ رابنویسید.

جواب: عقاید و ارزش لایه های بنیادین (عمیق) وهنجارها و رفتارها غیربنیادین (سطحی) فرهنگ هستند.

7- لایه های عمیق فرهنگ بالایه های غیربنیادین فرهنگ چه رابطه ای دارند؟

جواب: هر فرد براساس لایه های بنیادین فرهنگ خود(ارزش ها و عقاید) رفتارمی کند ، زندگی روزمره خودراتفسیر می کند ودرباره ی آنها تصمیم می گیرد.

8- جهان فرهنگی وجهان ذهنی چه رابطه ای بایکدیگرددارند؟

جواب : هراندیشه فردی (ذهنی) جهانی است که تفکراجتماعی را رشد می دهد. تفکراجتماعی بر تک تک افراد اثر می گذارد. این دوجهان بایکدیگرتعامل متقابل دارند. جهان فرهنگی ارزش ها و عقایدرا برای فرد به وجودمی آورد. جهان ذهنی ارزش ها و عقایدرا در قالب هنجارها و رفتارهای عملی درمی آورد. مثلا جهان فرهنگی می گوید خداپرست باش و ظلم بداست. جهان ذهنی می گوید دزدی نکن و روزه بگیرو...

9- منظور از جهان عینی چیست؟ چه ویژگی هایی دارد؟

جواب : جهان عینی جهانی است که خارج از اراده و فعل انسان هاست .1- محدودبه طبیعت نیست. 2- شامل موجودات تکوینی هم هست. 3- باجهان انسانی درارتباط است ولی تحت امرانسان نیست. 10- کسانی که جهان عینی رابه طبیعت محدود می کنند جهان را چگونه تقسیم بندی میکنند؟

جواب: 1- جهان طبیعت (محسوسات) 2- جهان ذهن (روان و اندیشه انسان) 3- جهان فرهنگ (عقاید، ارزش ها و آرمان های انسان)

11- متفکران مسلمان جهان عینی را چگونه یاد می کنند؟

جواب : جهان تکوین هم می گویند چون محدودبه طبیعت و محسوسات نیست و شامل امورعالم دیگر هم می باشد. مانند آخرت ، شهادت ، فرشته آسمانی ، بهشت ، جهنم ، ملکوت ، کهکشان ها، دنیا و...

12- جهان انسانی باجهان عینی چه ارتباط و پیوندی دارد؟

جواب : جهان عینی با پدیده های طبیعی و فوق طبیعی خود درعالم هستی بر ذهن (اندیشه، روان ، اخلاق) و فرهنگ (عقاید، ارزش ها و رفتارها) اثرمی گذارد .

13- در خصوص اهمیت ، ارتباط و تاثیر جهان های مختلف چه دیدگاه هایی وجود دارد؟

جواب: دیدگاه اول : جهان عینی همان جهان طبیعی است و تفاوتی بین علوم طبیعی و علوم انسانی وجود ندارد. ذهن و فرهنگ هم هویتی مادی دارند مانند مارکسیست ها دیدگاه دوم : طبیعت ماده بی جان و آماده برای پذیرش انسان ها است جهان فرهنگی است که طبیعت را معنا و شکل می دهد و فرهنگ فراتراز جهان ذهنی و جهان عینی و جهان طبیعی است مانند رئالیست ها دیدگاه سوم : هر دو جهان فرهنگی عینی در تعامل هستند و جهان عینی محدود به جهان طبیعی نیست و ادراک هم محدود به انسان ها نیست بر اساس حکمت خداوند است ولی این حکمت الهی جهان فردی را بی مسئولیت نمی داند.

14- نگاه قرآنی در خصوص جهان های عینی ، فرهنگی و انسانی چگونه است ؟

جواب : 1- جهان عینی فراتراز محسوسات و طبیعت است. 2- ادراک محدود به جهان انسان ها نیست. 3- جهان عینی بر اساس حکمت الهی با انسان ها ارتباط دارد. 4- انسان هادرقبال جامعه و فرهنگ خود مسئولیت دارند.

15- از منظر قرآن در چه صورتی جهان عینی برکات خود را به روی انسان ها می گشاید و در چه صورتی آنها را پنهان می سازد؟

جواب : هرگاه انسانها اخلاق الهی داشته و جامعه نیز از فرهنگ توحیدی برخوردار باشد، جهان عینی برکات خود را به روی انسانها می گشاید و اگر رفتار افراد و فرهنگ آنها هویتی مشرکانه داشته باشد، ظرفیت های الهی و آسمانی پنهان می شوند.

درس دوم

فصل اول: فرهنگ جهانی

درس 2: جهان فرهنگی

- 1- کدام موجودات از تاریخ مشترک برخوردارند؟
جواب: موجوداتی که از هویت مشترکی برخوردارند.
- 2- به دلیل کدام توانایی برخی از موجودات در مناطق مختلف جغرافیایی یافت می‌شوند؟
جواب: به دلیل توان انطباق و سازگاری با محیط
- 3- چگونه انسان امکان سازگاری با شرایط مختلف جغرافیایی را پیدا می‌کند؟ جواب :
آدمی با فعالیت‌های انسانی و فرهنگی خود و از طریق تصرفاتی که در طبیعت انجام می‌دهد امکان سازگاری با شرایط مختلف جغرافیایی را پیدا می‌کند.
- 4- چرا فرهنگ‌ها، اخلاق‌ها و تاریخ بشر یکسان و مشترک نیست؟ جواب: زیرا
انسان‌ها از عقاید و ارزش‌ها و هویت‌های متفاوتی برخوردارند.
- 5- فرهنگ‌ها از نظر قابلیت گستره جغرافیایی، تداوم و انتقال چنددسته اند؟
جواب:

- 1- فرهنگ‌هایی که در طول زمان در یک سرزمین واحد به وجود آمده اند و فرهنگ‌هایی که در زمان واحد سرزمین‌های متعدد بوجود آمده‌اند.
- 2- فرهنگ‌هایی با عمر کوتاه و فرهنگ‌هایی با دوام طولانی
- 3- فرهنگ‌هایی که قابلیت عبور از مرزهای جغرافیایی را دارند و جهانی می‌شوند ،
فرهنگ‌هایی که ناظر به قوم خاص و محدوده ی خاص جغرافیایی هستند.

- 6- کدام فرهنگ‌ها قابلیت و ظرفیت جهانی شدن ندارند؟ جواب: 1- فرهنگ‌هایی که ارزش‌ها و عقاید آنها ناظر به قوم و منطقه خاصی است. 2- نگاهی سلطه‌جویانه نسبت به دیگر اقوام ندارند.
- 7- فرهنگ‌هایی که به سوی جهانی شدن حرکت می‌کنند چند دسته اند؟ جواب: 1- فرهنگی که عقاید، رفتار و ارزش‌های آن ناظر به قوم یا منطقه یا گروه خاصی است مانند صهیونیست‌ها که متوجه نژاد خاص با رویکرد خاص مادی هستند. 2- فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهایش در خدمت قوم خاصی نیست و از سعادت همه انسان‌ها سخن می‌گوید مانند فرهنگ اسلامی
- 8- فرهنگ سرمایه داری (فرهنگ سلطه ، فرهنگ استکبار) از چه ویژگی‌هایی برخوردار است؟ جواب: 1- ثروت و قدرت در کانون توجه اوست. 2- کشورهای دیگر را در پیرامون قدرت و ثروت به خدمت می‌گیرد. 3- تسلط یک قوم، جامعه و گروه خاص را بر دیگران دنبال می‌کند. 4- دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند.
- 9- کدام فرهنگ‌ها از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گویند؟ جواب: فرهنگی که در خدمت گروه و قوم خاصی نیست و سعادت همه انسانها را دنبال می‌کند.
- 10- کدام فرهنگ‌ها شایستگی حرکت به سوی یک فرهنگ جهانی را دارند؟ جواب: 1- عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌هایشان موافق فطرت آدمیان باشد. 2- هنجارها و رفتارشان مطابق با آرمان‌ها و عقایدش باشد.
- 11- فرهنگ حق چه نوع فرهنگی است؟ جواب: فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها و رفتارهایش مطابق نیازهای فطری انسان‌ها باشد.
- 12- مدینه ی فاسقه فارابی چه نوع جامعه ای است؟ جواب: جامعه ای که عقاید و ارزش‌هایش حق است ولی هنجارها و رفتارهایش موافق با آن عقاید و ارزش‌ها نباشد.

- 13- فرهنگ مطلوب جهانی از چه ویژگی‌های عام و جهان شمولی باید برخوردار باشد؟
جواب: حقیقت، معنویت، عدالت، حریت (آزادگی) مسئولیت و عدالت .
- 14- چرا حقیقت یکی از ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب است؟ جواب: زیرا فرهنگی که به حقیقتی قابل نباشد نمی تواند از معیار سنجش ارزش‌ها برخوردار باشد و توان دفاع عقیدتی از خود را ندارد.
- 15- چه نوع فرهنگ‌هایی در صورت گسترش انسانیت را با بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازند؟ چرا؟ جواب: فرهنگ‌هایی که فقط به نیازهای مادی انسان توجه می‌کنند زیرا از پاسخ به پرسش‌های بنیادین درباره مرگ و زندگی، سعادت معنوی و ابدی انسان‌ها ناتوان و غافل‌اند.
- 16- چرا معنویت یکی از ارزش‌های فرهنگ مطلوب جهانی است؟ جواب: چون این فرهنگ می‌تواند به پرسش‌های بنیادین انسانها در خصوص مرگ و زندگی و سعادت معنوی و ابدی پاسخ دهد و مانع بحران‌های روحی انسان‌ها می‌شود.
- 17- ارزش عدالت و قسط چه تاثیری در فرهنگ جهانی دارد؟ جواب: مانع پایداری شدن حقوق انسان‌ها و دوقطبی شدن جهان و بهره کشی ظالمانه می‌شود.
- 18- حریت و آزادی در معنای راستین چگونه است؟ جواب: آزادی از قید و بندهایی که مانع از رسیدن آدمی به حقیقت و حقوق انسانی‌اش می‌شود.
- 19- انواع آزادی و حریت را توضیح دهید: جواب: 1- آزادی که انسان را از معنویت و بندگی خدا دور می‌کند. 2- آزادی که وسیله ای برای رسیدن به خداست.
- 20- کدام ارزش‌ها یک فرهنگ را در برابر فرهنگ‌های رقیب مقاوم می‌سازند؟ و زمینه‌ساز گسترش آن هستند؟ چرا؟ جواب: مسئولیت و تعهد زیرا رویکردهای تقدیرگرایانه و غیرمسئولانه مقاومت فرهنگی را از بین برده و زمینه‌ساز نفوذ و تسلط بیگانگان هستند.

21- فرهنگی که مطلوبیت جهانی دارد باید دارای چه سطوحی از عقلانیت باشد؟ جواب:
1- عقلانیتی که از جهان بینی و ارزش های آن دفاع کند. 2- عقلانیتی که براساس ارزش ها و عقاید خود به نظام سازی و مدیریت اجتماعی بپردازد.

22- درچه صورتی فرهنگ دچار نسبیت می شود؟ جواب: در صورتی که از عقلانیتی برخوردار نباشد که از جهان بینی و ارزش های کلان، و لایه های بنیادین و هویتی خود دفاع کند.

23- درچه صورتی فرهنگی که ادعای جهانی دارد ناکام می ماند؟ جواب: در صورتی که 1- فرهنگ نتواند بر مبنای ارزش ها و عقاید خود یک نظام جهانی تعریف کند. 2- فرهنگ نتواند مسیر حرکت به سوی یک نظام را برای عبور از شرایط متغییر و متحول اجتماعی ترسیم کند.

29) «فرهنگ جهانی باید بتواند به پرسش های بنیادین درباره مرگ و زندگی انسان ها پاسخ دهد.» این عبارت بیان گر کدام یک از ویژگی ها و ارزش های فرهنگ جهانی مطلوب است؟ (معنویت)

30) فرهنگ مطلوب جهانی که فاقد معنویت باشد؛ دو نوع رفتاری برای افراد خواهد داشت، آن دو کدام اند؟

الف) از پاسخ به نیازهایی که سعادت معنوی و ابدی انسان ها را تأمین کند، غافل می ماند.

ب) در صورتی که این فرهنگ ها بسط و گسترش پیدا کنند، انسانیت را با بحران های روحی و روانی گرفتار می سازند.

31) «ارزشی است که مانع پایمال شدن حقوق انسان ها، دو قطبی شدن جهان و

استضعاف و بهره کشی ظالمانه برخی از برخی دیگر می شود.» این عبارت بیان گر کدام یک از ویژگی ها و ارزش های فرهنگ جهانی مطلوب است؟ (عدالت و قسط)

32) چرا حریت و آزادی ارزشی است که همواره در کنار و در دامن ارزش‌های دیگر، معنای خود را پیدا می‌کند؟

(زیرا آزادی همواره، آزادی از یک امر برای رسیدن به امری دیگر است.)

33) چه مفهومی هنگامی که در کنار ارزش‌هایی نظیر حقیقت، معنویت و عدالت قرار

می‌گیرد، معنای راستین خود را پیدا می‌کند؟ (حریت و آزادی)

34) این عبارت معنای چیست؟ «آزادی از قید و بندهایی است که مانع از رسیدن آدمی به

حقیقت، معنویت و حقوق انسانی‌اش می‌شوند و زمینه ظلم بر انسان را فراهم

می‌سازند.» (معنای راستین آزادی)

35) کدام‌یک از ویژگی‌ها و ارزش‌های فرهنگ مطلوب جهانی، یک فرهنگ را در

برابر فرهنگ‌های رقیب مقاوم می‌سازد و زمینه گسترش فرهنگ را فراهم می‌کند؟

(مسئولیت و تعهد)

36) چگونه زمینه نفوذ و تسلط فرهنگ بیگانگان برای کشوری فراهم می‌شود؟

(با رویکردهای تقدیرگرایانه و غیر مسوول و با از بین بردن قدرت مقاومت یک فرهنگ)

37) فرهنگ جهانی باید از دو سطح عقلانیت برخوردار باشد، آن دو کدام‌اند؟

اول: عقلانیتی که از جهان‌بینی و ارزش‌های کلان آن دفاع نماید.

دوم: عقلانیتی که براساس عقاید و ارزش‌های فرهنگی و با نظر به شرایط تاریخی

مختلف، به نظام سازی، سازماندهی و مدیریت اجتماعی بپردازد.

38) نسبت فرهنگ حاصل چه پدیده‌ای است؟ (فرهنگی محروم از عقلانیتی که از جهان

بینی و ارزش‌های کلان آن نتواند دفاع کند.)

39) فرهنگی که نتواند، از لایه‌های بنیادین و هویتی خود دفاع کند، دچار چه پدیده‌ای

می‌شود؟ (نسبت فرهنگی)

40) این گزاره، تعریف کدام مفهوم است؟ (پاورقی ص 15)

« به این معنی که تمامی عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌ها در محدوده فرهنگی خود باقی می‌مانند؛ فرهنگ‌ها، قیاس ناپذیر و در عرض یکدیگر قرار می‌گیرند و امکان گفتگوی منطقی میان آنها برای رسیدن به عقاید و ارزشهای جهانشمول وجود ندارد. » - (نسبیت فرهنگی)

درس 2: فرهنگ جهانی

گوناگونی تاریخی فرهنگ‌ها

- 1) فرهنگ‌ها می‌یابند و را پشت سر می‌گذارند. (تغییر - مراحل)
- 2) چه مواردی، بستر رشد و تحول موجودات جهان طبیعت‌اند؟ (تاریخ و جغرافیا)
- 3) چه موجوداتی در جهان طبیعت، از تاریخی مشابه برخوردارند؟ (موجوداتی که هویت مشترکی دارند.)
- 4) چرا برخی از حیوانات، تنها در محدوده جغرافیایی خاصی، یافت می‌شوند؟
(زیرا توان انطباق با شرایط محیطی دیگر را ندارند.)
- 5) چگونه آدمی امکان سازگاری با شرایط مختلف جغرافیایی را پیدا می‌کند؟
(با فعالیت‌های انسانی و فرهنگی، و تصرفاتی که در طبیعت انجام می‌دهد.)
- 6) انسان مانند حیوانات دیگر نیست تا، به طور طبیعی بتواند با شرایط سازگار شود. (جغرافیای مختلف)
- 7) زندگی اخلاقی و فرهنگی بشر در طول و در جوامع مختلف شکل (تاریخ - یکسانی ندارد)
- 8) خصوصیات اخلاقی و ذهنی افراد، و آنها به تناسب و ارزش‌هایی که دارند از هویت‌های متفاوتی برخوردار است. (فرهنگ‌های - عقاید)
- 9) امتداد تاریخی و گستره جغرافیایی فرهنگ‌های گوناگون، چگونه است؟ (زندگی و تاریخ یکسانی ندارند.)

10) چهار نکته در مورد امتداد تاریخی و گستره جغرافیایی فرهنگ‌های گوناگون:

الف) برخی فرهنگها، عمری کوتاه داشتند.

ب) بعضی از آنها مدتی طولانی دوام آورده و همچنان ادامه یافته‌اند.

پ) برخی، در مناطقی محدود شکل گرفته و نتوانسته‌اند از مرزهای جغرافیایی خود عبور کنند.

ت) برخی دیگر، گسترش پیدا کرده و تداوم یافته‌اند.

ظرفیت مختلف فرهنگ‌ها برای جهانی شدن

11) فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور کرده و در عرصه جهانی گسترش

یابد؛ چه نام دارد؟ (فرهنگ جهانی)

12) برخی از فرهنگ‌ها جهانی شدن را ندارند. (ظرفیت)

13) فرهنگ‌هایی که ارزش‌ها و عقاید آنها ناظر به قوم و منطقه خاصی است و نگاهی

سلطه‌جویانه نیز نسبت به دیگر اقوام ندارند، ظرفیت فرهنگی‌شان چگونه است؟ (از

محدوده قومی و منطقه‌ای خود فراتر نمی‌روند.)

14) فرهنگی که به سوی جهانی شدن حرکت می‌کند، بر چند نوع است؟

دو نوع- نخست: فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها و یا رفتار آن، ناظر به قوم، منطقه یا

گروهی خاص است. مثل صهیونیسم دوم: فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای

آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست.

15) فرهنگی که ناظر به منطقه یا گروهی خاص است؛ جهان را به چند منطقه تقسیم

می‌کند؟ (مرکزی و پیرامونی)

16) منطقه، منطقه‌ای است که منطقه را به خدمت

می‌گیرد. (مرکزی - پیرامونی)

17) دو نمونه از فرهنگی که عقاید، ارزش‌های آن، ناظر به قوم، منطقه یا گروهی

خاص است؛ کدام است؟ (فرهنگ صهیونیسم بین الملل و فرهنگ سرمایه‌داری)

- 18) صهیونیسم آرمان‌ها و ارزش‌های خود را متوجه می‌داند و
با و این جهانی خود، دیگران را در خدمت این نژاد به کار
می‌گیرد. (نژاد خاصی - رویکرد دنیوی)
- 19) کانون توجه فرهنگ سرمایه‌داری چیست؟ (ثروت و قدرت)
- 20) فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و
دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند؛ یا نام
دارد. (فرهنگ سلطه - فرهنگ استکبار)
- 21) فرهنگی که در خدمت گروه یا قوم خاصی نیست؛ (گونه دوم) از چه عقایدی سخن
می‌گوید؟
(عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی)
- 22) دو ویژگی فرهنگی که شایستگی حرکت به سوی یک فرهنگ واحد جهانی را
دارد؛ کدام‌اند؟
اولاً، عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های آن، موافق با فطرت آدمیان باشد.
ثانیاً هنجارها و رفتارهای خود را نیز براساس عقاید و آرمان‌های خویش سازمان دهد.
- 23) فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد،
همان است. (فرهنگ حق)
- 24) فارابی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارها و
رفتارهای آن موافق با حق نباشد؛ را چه می‌نامد؟ (مدینه فاسقه)
- 25) چه کسی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارها و
رفتارهای آن موافق با حق نباشد؛ را مدینه فاسقه، نامیده است؟ (فارابی)
ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی
- 26) فرهنگ جهانی باید دارای چه ویژگی‌هایی باشد؟ (ویژگی‌ها و ارزش‌های عام و
جهان شمول)

27) مهم‌ترین ویژگی‌ها و ارزش‌هایی که يك فرهنگ مطلوب جهانی باید از آنها برخوردار باشد؛ کدام‌اند؟

(حقیقت، معنویت، عدالت، حریت، مسوولیت و عقلانیت)

28) در چه صورتی فرهنگ‌ها نمی‌توانند، از حقانیت ارزش‌ها و عقاید خود دفاع کنند؟
(فرهنگی که نتواند حقیقتی را برای معیار و میزانی مناسب برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشد.)

درس سوم

درس 3: نمونه‌های فرهنگ جهانی (1)

- 1) فرهنگ‌های بسیاری از مرزهای جغرافیایی خود عبور کرده و به سوی حرکت کرده‌اند. (جهانی شدن) 2) فارابی در گونه‌شناسی جوامع خود، یکی از انواع جوامع جاهلی را می‌نامد. (مدینه تغلب)
- 3) مدینه تغلب در گونه‌شناسی جوامع از دیدگاه فارابی، یکی از انواع است. (جوامع جاهلی)
- 4) از دیدگاه فارابی، جامعه‌ای که سلطه بر دیگر جوامع را، ارزش اجتماعی برتر می‌داند؛ چه نام دارد؟ (مدینه تغلب)
- 5) در گذشته تاریخ، چه عواملی، امپراطوری‌های بزرگ را بوجود آورده است؟ (سلطه و استکبار)
- 6) سلطه و استکبار در گذشته تاریخ، را بوجود آورده است. (امپراطوری‌های بزرگ)
- 7) حکومت‌های امپراطوری و شاهنشاهی، در گذشته؛ از چه طریقی شکل می‌گرفتند؟

- (از طریق کشورگشایی، جهان گشایی، با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز)
- 8) غلبه نظامی گرچه به حضور مستقیم قوم مهاجم در مناطق جغرافیایی مختلف منجر می‌شود، اما در همه موارد، را به دنبال نمی‌آورد. (بسط فرهنگی قوم غالب)
- 9) قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد؛ در چه صورتی می‌تواند بار دیگر استقلال سیاسی خود را به دست آورد؟ (با حفظ هویت فرهنگی خود و با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم)
- 10) در چه صورتی، قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست خورده؛ می‌تواند گروه مهاجم را درون فرهنگ خود، هضم نماید و آن را به خدمت گیرد؟ (اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد.)
- 11) ایرانیان باستان فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی خود داشتند، اما جهان‌گشایی آنان به آنان منجر نشد. (جهانی شدن فرهنگ)
- 12) فرهنگ مغولان، بود و شایستگی‌های لازم را برای یک نداشت. (قومی و قبیله‌ای - فرهنگ جهانی)
- 13) فرهنگ مغولان، چگونه فرهنگی بود؟ (فرهنگ قومی و قبیله‌ای)
- 14) چرا مغولان، با وجود این‌که با قدرت نظامی خود توانستند مناطق وسیعی از جهان را تصرف کنند؛ ولی یک فرهنگ جهانی نشدند؟ (زیرا فرهنگ قومی و قبیله‌ای شایستگی‌های لازم برای یک فرهنگ جهانی را نداشت.)
- 15) به چه دلیلی، امپراطوری مغول در چین، هند و ایران، تحت تأثیر فرهنگ‌های مغلوب، هویتی چینی، هندی و ایرانی پیدا کرد، و به صورت سه حکومت مستقل درآمد؟ (زیرا مغولان، به سرعت تحت تأثیر فرهنگ‌هایی قرار گرفتند که از نظر نظامی شکست خورده بودند.)

- 16) جهان‌گشایی و امپراطوری، اغلب با چه مواردی همراه است؟ (با کُشتارها و خسارت‌های انسانی و اقتصادی فراوان)
- 17) اسکندر را به آتش کشید و نرون، را در آتش سوزاند. (تخت جمشید - روم)
- 18) اروپا در اخیر، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی است که آن را به نام می‌شناسیم.
- 19) فرهنگ غرب در مدت پنج قرن اخیر، اشکال سه‌گانه‌ای از را پدید آورده است. (سلطه)
- 20) از نخستین صورت اشکال سه‌گانه سلطه، با چه نام‌هایی یاد شده است؟ (امپریالیسم و استعمار)
- 21) واژه امپریالیسم از گرفته شده است. (امپراطوری)
- 22) برای هر نوع سلطه‌ای چه واژه‌ای به کار می‌رود؟ (امپریالیسم)
- 23) صورت‌های امپریالیسم کدام است؟ (سیاسی، اقتصادی و فرهنگی)
- 24) امپریالیسم سیاسی چگونه شکل می‌گیرد؟ (از طریق اشغال نظامی جوامع ضعیف)
- 25) اشغال نظامی جوامع ضعیف را می‌گویند. (امپریالیسم سیاسی)
- 26) اگر قدرت اقتصادی یک کشور، بازارها و مواد خام کشوری دیگر تصرف شود؛ از چه واژه‌ای استفاده می‌شود؟ (امپریالیسم اقتصادی)
- 27) عبارت زیر، اشاره به کدام نوع از انواع سه‌گانه امپریالیسم دارد؟ «هنگامی که مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته، فرو ریزد، و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز بپذیرد.» - (امپریالیسم فرهنگی)

- 28) واژه‌ای که بر اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی دلالت می‌کند، نام دارد. (استعمار)
- 29) در ادبیات سیاسی، کشور فاتح را و کشور به بند کشیده شده را می‌نامند. (دولت استعماری - مستعمره)
- 30)، نوعی از جهان‌گشایی و امپراطوری است که از قرن به بعد توسط آغاز شد و در قرن به اوج خود رسید. (استعمار - پانزدهم - اروپاییان - نوزدهم)
- 31) استعمار از چه قرنی توسط اروپاییان آغاز و در کدام قرن به اوج خود رسید؟ (آغاز قرن پانزدهم و اوج قرن نوزدهم)
- 32) در قرن نوزدهم، تصرفات اروپاییان از درصد کره زمین به درصد رسید. (35 - 67)
- 33) موفقیت‌های استعمار در قرن نوزدهم، تحت تأثیر چه عواملی بود؟ (ناشی از پیشرفت در زمینه دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.)
- 34) استعمار اروپایی در دو سده هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین تاریخ بشریت را برپا کرد. (برده‌داری)
- 35) استعمارگران اروپایی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را در کدام قرون برپا کردند؟ (هفدهم و هجدهم)
- 36) اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا و جزایر اقیانوس‌ها برای تأمین سلطه خود، چه کردند؟ (به نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی پرداختند.)
- 37) اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا و جزایر اقیانوس‌ها برای تأمین سلطه خود، چه مناطقی را که از تراکم جمعیتی بالایی داشتند از جمعیت خالی کردند؟ (هائیتی، کوبا، نیکاراگوئه و سواحل ونزوئلا)

- 38) دو مرحله دیگر از سلطه جهان غرب بر کشورهای دیگر و است. (استعمار نو - فرانکو)
- 39) استعمار نو چگونه بوجود آمد؟ (پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم)
- 40) پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم بوجود آمد. (استعمار نو)
- 41) در استعمارنو کشورهای استعمارگر با استفاده از چه ظرفیت‌هایی، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده می‌کنند؟ (با ظرفیت‌هایی که در دوره نفوذ یا دوره استعمار نظامی و سیاسی خود ایجاد کرده‌اند.)
- 42) دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته، از نیز استفاده می‌کنند. (کودتای نظامی)
- 43) دولت‌های استعمارگر، در مرحله استعمار نو، به چه دلیلی، از کودتای نظامی هم استفاده می‌کردند؟ (برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود)
- 44) دو نوع موفق از کودتاهای استعمارنو، در ایران کدام است؟ الف) کودتای انگلیسی سوم اسفند 1299 رضاخان ب) کودتای آمریکایی 28 مرداد 1332 محمدرضا شاه
- 45) نمونه شکست خورده کودتای استعمارنو در ایران است. (کودتای نوژه)
- 46) در استعمارنو، کشور استعمارگر، چگونه کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد؟ (با اتکا به قدرت اقتصادی خود، و با استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و با روش‌ها و سازوکارهای غیر مستقیم)
- 47) استعمار فرانکو، با استعمار قدیم و استعمار نو، در چه چیزی، اشتراك دارند؟ (در اینکه فرآورده فرهنگ سلطه جهان غرب است.)

48) ویژگی در این است که برای حفظ سلطه جهان غرب، بیش از آن که از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی استفاده کند، از ابزارها و ظرفیت های فرهنگی و علمی به ویژه از رسانه ها و فن - آوری اطلاعات بهره می برد. (استعمار فرانو)

49) مهم ترین ویژگی استعمار فرانو، برای حفظ جهان سلطه، چیست؟ (استفاده از ابزارها و ظرفیت های فرهنگی و علمی به ویژه از رسانه ها و فن - آوری اطلاعات)

50) در استعمار قدیم، استعمارگران حضور دارند در استعمارنو،

استعمارگران و مجریان آنها در استعمار فرانو،

..... هردو پنهان - اند. (مستقیم و آشکار - پنهان - آشکارند -

استعمارگران و مجریان)

51) جهان غرب در استعمار فرانو، دیگر کشورها را هدف قرار

می - دهد. (هویت فرهنگی)

52) در چه صورتی، مردم هویت خود را در حاشیه جهان غرب بازخوانی و بازسازی

می - کنند؟ (در صورتی که برتری مطلق فرهنگی و معرفتی جهان غرب را پذیرفته

باشند.)

53) استعمار فرانو، گسترش و سلطه فرهنگ غرب بر همه جهان و غربی کردن جهان را

در پوشش نام «.....» پیگیری می - کند. (جهانی شدن)

درس چهارم

درس 4: نمونه های فرهنگ جهانی (2)

1) اسلام، دینی است که با دعوت، تکوین یک را در

دستورکار قرار داده است. (فراگیر خود - فرهنگ جهانی)

- 2) اصول اعتقادی و ارزش‌های اسلام مطابق با چه مواردی است؟ (نظام آفرینش و موافق با فطرت آدمیان)
- 3) همه انبیا در طول تاریخ، برای تبلیغ و ترویج و مبعوث شده‌اند. (اصول اعتقادی - ارزش‌های ثابت)
- 4) خداوند سبحان و مبدأ همه است. (حقیقت مطلق - حقایق)
- 5) خداوند سبحان عالم را چگونه آفریده و تدبیر می‌کند؟ (حکیمانه)
- 6) انسان در دیدگاه اسلام، چگونه موجودی است؟ (موجودی مختار، مسوول، متعهد، دارای فطرتی الهی و کرامتی ذاتی و خلیفه خداوند در زمین)
- 7) سعادت و عزت انسان در گرو چیست؟ (تقرب و نزدیک شدن به خداوند و رسیدن به مقام خلافت الهی)
- 8) شقاوت و ذلت انسان‌ها به چه مواردی بستگی دارد؟ (در نسیان و فراموشی حقیقت الهی خود و دیگر موجودات و در هزینه کردن تمامی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های الهی خود برای زندگی محدود این جهان است.)
- 9) انسان برچه اساسی مسوول آبادکردن این جهان و موظف به پرهیز از فساد در خشکی و دریاست؟ (بر اساس مشیت و خواست الهی)
- 10) زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند در فرهنگ اسلام، است. (عقل)
- 11) پیامبران الهی برای چه مواردی مبعوث شدند؟
- الف: برای برانگیختن عقل آدمیان
- ب: اجرای عدالت و قسط
- پ: مانع شدن از چرخش ثروت در دست اغنیا
- ت: آزادسازی مستضعفان از حاکمیت مستکبران

- 12) اسلام، جامعه اسلامی را موظف به تلاش برای می‌داند. (آزادی مستضعفان)
- 13) عقاید و ارزش‌های اسلامی به حسب اختصاص به قوم و گروه خاصی ندارند. (حقیقت و ذات خود)
- 14) عقاید و ارزش‌های اسلامی، خصلتی دارند. (جهانی)
- 15) عقاید و ارزش‌های اسلامی، چگونه به عرصه فرهنگ بشری راه یافته‌اند؟ (با پذیرش و رویکرد انسان‌ها)
- 16) عقاید و ارزش‌های اسلامی، بعد از ورود به عرصه فرهنگ بشری، چه نمودی پیدا می‌کنند؟ (فرهنگی و تاریخی)
- 17) گسترش فرهنگی عقاید و ارزش‌های اسلامی در چهار مقطع تاریخی، قابل مطالعه و بررسی است:
- 1) پیامبری و نبوت
 - 2) خلافت
 - 3) استعمار
 - 4) بیداری اسلامی
- 18) شبه جزیره عربستان قبل از ظهور اسلام داشت. (فرهنگ جاهلی قبیله‌ای)
- 19) شمال غربی شبه جزیره عربستان تحت نفوذ و سلطه‌ی و جنوب شرقی آن تحت تأثیر بود. (امپراطوری روم - شاهنشاهی ایران)
- 20) رسول خدا پس از سیزده سال دعوت و مقاومت در برابر فشارهای ، حکومت اسلامی را در تشکیل داد. (نظام قبیله‌ای عرب - مدینه)

21) دوران خلافت از چه زمانی آغاز و تا کجا ادامه یافت؟ (آغاز از زمان رحلت رسول خدا، و در مسیر خلافت اموي، عباسي و عثماني ادامه یافت.)

22) ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهاي جاهلي در عصر نبوي تا سال هشتم هجري، يعني تا.....، در برابر اسلام..... کرده بود و از آن پس، در پوشش..... خزيده بود. (فتح مکه - مقاومت آشکار - نفاق)

23) ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهاي جاهلي در دوران خلافت، در جامعه اسلامي چگونه بود؟ (به تدريج اقتدار جامعه اسلامي را در چارچوب مناسبات قبیله‌اي و عشيره‌اي سازمان بخشید.)

24) فرهنگ اسلامي، به چه دليل، گروه‌هاي مهاجم بيگانه را درون خود، هضم و جذب مي‌کرد؟ (به دليل قدرت و عمق معرفتي خود)

25) غلبه کدام قدرت‌ها که در چارچوب عادات تاريخي، فرهنگ قومي و قبیله‌اي رفتار مي‌کردند؛ مانع از آن مي‌شد تا ظرفيت‌هاي فرهنگ اسلامي و ارزش‌هاي اجتماعي آن به طور کامل آشکار نشود؟ (سلجوقيان، خوارزمشاهيان، مغولان، عثماني)

26) حدود يك چهارم جمعيت مسلمانان جهان در زندگي مي‌کنند. (آسياي جنوب شرقي)

27) در دوره استعمار، قدرت نظامي و صنعتي دولت‌هاي استعماري غربي، بيش‌تر چه کسانی را مقهور خود ساخت؟

(رجال سياسي و دولت مردان جوامع اسلامي)

28) قدرت سياسي جوامع اسلامي تا قبل از استعمار، بيش‌تر ریشه در داشت. (مناسبات قومي و قبیله‌اي)

29) قدرت سياسي جوامع اسلامي، در دوران استعمار، از طريق

..... با قدرت استعمارگران پيوند خورد. (از طريق سازش با دولت‌هاي غربي)

- 30) چه عاملی سبب شد تا استبداد ایللی و قومی جوامع اسلامی، در دوران استعمار، به صورت استبداد استعماری درآید؟ (پیوند خوردن قدرت سیاسی جوامع اسلامی از طریق سازش با دولت‌های غربی)
- 31) استبداد تاریخی و قومی در جوامع اسلامی داشت. (هویت غیراسلامی)
- 32) استبداد تاریخی و قومی به رغم هویت غیراسلامی خود، به چه دلیل از رویارویی مستقیم با حضور قوی و توانمند فرهنگ اسلامی دوری می‌گزید؟ (به دلیل این‌که عقبه‌ای خارج از جغرافیای جهان اسلام نداشت.)
- 33) کدام نوع استبداد، در جوامع اسلامی در دوران استعمار، تلاش می‌کرد با رعایت ظواهر اسلامی، پوشش دینی خود را حفظ کند؟ (استبداد تاریخی - قومی)
- 34) استبداد استعماری، به چه دلیلی، در جهت گسترش نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی ندارد؟ (به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کند.)
- 35) در مقابل نفوذ و سلطه فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که داشت. (ریشه در فرهنگ اسلامی)
- 36) متفکران جهان اسلام، چه خطراتی را گوشزد کرده بودند؟ (سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی)
- 37) چه پدیده‌ای، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است؟ (انقلاب اسلامی ایران)
- 38) بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از چه مکاتبی استفاده می‌کردند؟ (از مکاتب و روش‌های غربی نظیر ناسیونالیسم - ملی‌گرایی - یا مارکسیسم)

39) مکاتب و روش‌های غربی مورد استفاده بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی، دو ایراد داشتند؛ آن دو کدام‌اند؟

(اول: وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌ساختند. - دوم: مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند.)

40) چگونه امت اسلامی، مرحله نوینی را در گسترش فرهنگ جهانی اسلام رقم می‌زند؟ (با الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به سوی هویت الهی خود) سنوالات درس چهارم:

1- ویژگی‌ها، ارزش‌ها و توان‌مندی‌های جهان اسلام برای ساختن یک فرهنگ جهانی چیست؟ جواب: 1- اصول اعتقادی و ارزش‌های آن ثابت است. (خاص یک نسل و یک عصر نیست.) 2- اصول و ارزش‌هایش بانظام آفرینش و فطرت آدمیان مطابقت دارد.

2- ویژگی‌های انسان از دیدگاه اسلام چیست؟ جواب: 1- انسان موجودی مختار، مسئول و متعهد است. 2- انسان خلیفه خدادر زمین است. 3- انسان فطرتی الهی و کرامتی ذاتی دارد. 4- سعادت انسان در نزدیک شدن به خدا است. 5- شقاوت انسان در فراموشی خود، خدا و محدود کردن زندگی به این جهان است. 6- انسان مسئول آبادی این جهان و پرهیز از فساد است.

3- جایگاه عقل در دیدگاه اسلام چگونه است؟ جواب: عقل در فرهنگ اسلام محبوب‌ترین مخلوق خداست و پیامبران برای برانگیختن عقل مبعوث شده‌اند. 4- پیامبران به چه منظوری مبعوث شده‌اند؟ جواب: پیامبران برای برانگیختن عقل، اجرای عدالت و جلوگیری از تراکم ثروت در دست اغنیا و آزادسازی مستضعفان از حاکمیت مستکبران و حاکمیت حق مبعوث شده‌اند.

5- مراحل گسترش فرهنگ اسلامی در مقاطع تاریخی را نام ببرید. جواب: 1-

عصر نبوی 2- دوران خلافت 3- دوران استعمار 4- بیداری اسلامی

- 6- از مراحل گسترش فرهنگ اسلامی عصر نبوی رابه اختصار توضیح دهید . جواب:
- پیامبر آیات توحیدی را در جامعه جاهلی قبیله ای عربستان تبلیغ نمود. پس از 13 سال مقاومت در برابر فشارهای قبیله ای حکومت اسلامی تشکیل داد و 10 سال به رفع موانع سیاسی آن پرداخت. به امپراتورهای زمان خود برای پذیرش اسلام دعوت نامه فرستاد. گروه های مختلف شبه جزیره در سال نهم هجرت برای پذیرش اسلام به مدینه آمدند.
- 7- از مراحل گسترش فرهنگ اسلامی دوران خلافت چگونه بود؟ جواب: از زمان رحلت پیامبر تا خلافت امویان ، عباسیان و عثمانیان ادامه داشت. پس از فتح مکه (سال هشتم هجرت) مقاومت در برابر ارزش های اسلامی از صورت آشکار در پوشش نفاق پنهان شد و مناسبات عشیره ای و قبیله ای در آن راه یافت . اما ارزش های اسلامی فارغ از عملکرد قدرت های سیاسی در سایر سرزمین ها گسترش یافت و فرهنگ گروه های مهاجم رادرون خود هضم کرد.
- 8- چرا قدرت هایی مانند سلجوقیان، مغولان ، عثمانی و... مانع از آن می شدند که ظرفیت ها و ارزش های اجتماعی فرهنگ اسلامی به طور کامل آشکار شود؟ جواب:
- زیرا این قدرت ها در چارچوب عادات تاریخی و فرهنگ قومی و قبیله ای رفتار می کردند.
- 9- دوره استعمار چه تاثیراتی بر فرهنگ اسلامی داشته است ؟ جواب : 1- بخش هایی از جوامع اسلامی را تحت نفوذ سیاسی ، نظامی خود در آوردند. 2- رجال سیاسی جوامع اسلامی را از طریق قدرت نظامی و صنعتی مقهور و ساختند. 3- قدرت سیاسی قومی و قبیله ای جوامع اسلامی را از طریق سازش با دولت های غربی با قدرت استعمارگران پیوند زدند.
- 10- منظور از استبداد استعماری چیست ؟ چگونه به وجود آمد؟ جواب : وقتی استبداد ایلی و قومی با استبداد استعمارگران غربی پیوند خورد استبداد جدیدی که جنبه استعماری داشت به وجود آمد .

11- در مراحل گسترش فرهنگ اسلامی عصر بیداری از چه ویژگی هایی برخوردار است ؟
جواب : 1- مقاومت در برابر نفوذ و سلطه غرب 2- متفکران اسلامی خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند. 3- باروی کار آمدن انقلاب اسلامی مکاتب و روش های غربی مقابله با سلطه استعمار (ناسیونالیسم ، ملی گرایی ، مارکسیسم) کنار گذاشته شد. 4- مرحله نوینی در گسترش فرهنگ اسلامی با الهام از انقلاب ایران به وجود آمد.

فعالیت های درس چهارم:

12- اصولی که یک فرهنگ جهانی باید داشته باشد را در آموزه های اسلامی جست و جو کنید . جواب : هستی شناسی توحیدی ، عدل و داد ، عقلانیت، حقیقت، خلیفه الهی بودن انسان .

13- درباره چگونگی گسترش فرهنگ اسلامی در بین مسلمانان آسیای جنوب شرقی توضیح دهید . جواب : بنگلادش از طریق بازرگانان عرب ، اندونزی از طریق بازرگانان مسلمان هندی ، تایلند از طریق شیخ احمد قمی ، تانزانیا از طریق بازرگان مسلمان ایرانی (افروشی رازی)

14- درباره بخشی از ارزش های اجتماعی اسلام که با حاکمیت های قبیله ای و قومی نادیده گرفته می شدند توضیح دهید. جواب : تقوا کم رنگ شد و ارزش های خونی و نژادی رشد کرد. تبعیض ها جای عدالت را گرفت . زهد و ساده زیستی به تجملات تبدیل شد. برابری و برادری به قوم مداری تبدیل شد. استبداد ایلی و قبیله ای جای آزادی را گرفت.

15- عملکرد استبداد ایلی قاجار را با استبداد استعماری رضاخان مقایسه کنید. جواب : استبداد قومی ایلی با مذهب درگیری نداشت و شاهان ظاهرا دینی بودند اما استبداد استعماری رضاخان چون در راستای تامین نیازهای مادی غرب بود پوشش ظاهری دینی هم نداشت و مستقیما با دین مبارزه می کرد.

درس پنجم

فصل دوم: فرهنگ معاصر غرب

درس 5: عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب

(1) «.....» در شکل‌گیری نظام سلطه جهانی موجود نقشی تأثیرگذار و مهم داشته است.

(فرهنگ معاصر جهان غرب)

(2) عمیق‌ترین لایه‌های هر فرهنگ را چه چیزی تشکیل می‌دهد؟ (عقاید و ارزش‌های بنیادین)

(3) عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ معاصر جهان غرب، به چند دسته اساسی تقسیم می‌شوند؟ به سه دسته زیر

(1) هستی‌شناسانه

(2) انسان‌شناسانه

(3) معرفت‌شناسانه

(4) این سؤال مربوط به کدامیک از عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ معاصر غرب است؟ (پاورقی ص 32)

«پاسخ به پرسش‌هایی از قبیل اینکه آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟» - (هستی‌شناسانه)

(5) این عبارت مربوط به کدامیک از عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ معاصر غرب است؟ (پاورقی ص 32)

«پاسخ به پرسش‌هایی از قبیل اینکه آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟» - (انسان‌شناسانه)

6) این گزاره مربوط به کدامیک از عقاید و ارزش‌های بنیادین فرهنگ معاصر غرب است؟ (پاورقی ص 32)

« پاسخ به پرسش‌هایی از قبیل این‌که آیا تنها راه شناخت واقعیت، حس و تجربه است؟ » - (معرفت شناسانه)

7) مهمترین ویژگی هستی‌شناختی فرهنگ معاصر غرب چیست؟ (سکولاریسم)

8) سکولاریسم به چه معناست؟ (به معنای رویکرد دنیوی و این جهانی به هستی و جهان)

9) نتیجه غلبه سکولاریسم بر فرهنگ غرب چیست؟ (همه ظرفیت‌های وجودی انسان متوجه آرمان‌ها و اهداف دنیوی و این‌جهانی شد.)

10) به خدمت گرفتن تمام ظرفیت‌های وجودی انسانها در سکولاریسم، که متوجه اهداف این جهانی بود؛ دو پیامد داشته، آن دو کدامند؟ الف: فراموشی ابعاد معنوی انسان و جهان ب: به خدمت گرفتن ابعاد معنوی انسان‌ها به صورت گزینشی درحاشیه اهداف و نیازهای دنیوی

11) فلسفه‌ها و عقاید سکولار در فرهنگ غرب به دو دسته «.....» و

«.....» تقسیم می‌شوند. (آشکار - پنهان)

12) «.....» فلسفه‌ها و عقایدی را شامل می‌شود که به صراحت ابعاد

متافیزیکی و فوق طبیعی را انکار می‌کنند. (سکولاریسم آشکار)

13) سکولاریسم آشکار، مکاتب مختلف و را تشکیل

می‌دهند. (ماتریالیستی - ماده گرایانه)

14) کدام نوع از سکولاریسم، به نفی ابعاد معنوی هستی نمی‌پردازد؛ بلکه بخش‌هایی

از عقاید معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی و این جهانی به خدمت می‌گیرند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند؟

(سکولاریسم پنهان)

- 15) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی از شده است که از آن با عنوان «.....» یاد میشود. (نهضت‌های جدید دینی - پروتستانتیسم)
- 16) توجه به دنیا و زندگی این جهانی، در فرهنگ غرب، در ابعاد مختلف..... غلبه یافته است. (علمی و نظری)
- 17) در فرهنگ معنوی و دینی،، هدف مستقلی نیست؛ بلکه خود است که در خدمت اهداف معنوی قرار میگیرد. (آبادی دنیا و این جهان - وسیله‌ای)
- 18) اگر افرادی که در بستر فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، رفتار دنیوی و غیر معنوی خود را با می‌کنند. (پوشش‌های معنوی پنهان)
- 19) چرا در جهان غرب، دینداران ناگزیرند رفتارها و هنجارهای دینی خود را با تفاسیر دنیوی و این جهانی توجیه کنند؟ (زیرا سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است.)
- 20) مهمترین ویژگی انسان شناختی فرهنگ معاصر غرب چیست و به چه معنایی میباشد؟ (اومانیزم - به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی)
- 21) اومانیزم از نتایج منطقی است. (سکولاریسم)
- 22) اگر در کانون هستی يك وجود مقدس و متعالی وجود داشته باشد، همه موجودات و از جمله انسان او خواهند بود. (آیات و نشانه‌های)
- 23) در فرهنگ دینی اسلام، به عنوان برترین آیت و نشانه خداوند سبحان است. (انسان)
- 24) به چه دلیلی، انسان بر موجودات فراوان دیگر برتری و کرامت دارد؟ (زیرا انسان به عنوان برترین آیت و نشانه خداوند سبحان و خلیفه خداوند بر زمین است.)

- 25) در فرهنگ قرآن، کرامت و خلافت انسان چه هنگامی تحقق پیدا می‌کند؟
(وقتی آدمی از محدودیت‌های دنیوی و این جهانی خود فراتر رود و هر چه می‌تواند به خداوند نزدیک‌تر شود.)
- 26) در فرهنگ قرآن، اگر انسان به خود محدود شود به گمراهی گرفتار شده و حیاتی حیوانی یا پست‌تر از آن دارد. (ابعاد دنیوی)
- 27) اومانیسم، در کدام ابعاد مختلف فرهنگ غرب بروز و ظهور یافته است. (هنر، ادبیات و حقوق)
- 28) در هنر قرون وسطی، بر کدام ابعاد انسان تأکید می‌ورزیدند؟ (ابعاد معنوی و آسمانی)
- 29) در دیدگاه اومانیستی، چه تفاوتی در هنر قرون وسطی با هنر دوران مدرن وجود دارد؟ (هنر قرون وسطی، بر ابعاد معنوی و آسمانی انسان تأکید می‌ورزید و نقاشان چهره‌های اسوه‌های انسانی را در هاله‌ای از قداست تصویر و ترسیم می‌کردند، اما در هنر مدرن، توجه هنرمندان بر ابعاد جسمانی و زیبایی‌های بدنی آنها تمرکز می‌یابد.)
- 30) در ادبیات مدرن به سلوك‌های معنوی، ارادات و توجهی نمی‌شود. (خطورات الهی انسان)
- 31) به چه دلیل، رمان در فرهنگ مدرن غرب، بیش‌ترین اهمیت را پیدا کرده است؟
(بدانیم ص 35)
- (در ادبیات مدرن به سلوك‌های معنوی، ارادات و خطورات الهی انسان توجهی نمی‌شود و به حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره دنیوی و این جهانی پرداخته می‌شود.)
- 32) حقوق انسان در فرهنگ دینی، مبتنی بر انسان است و صورت دارد. (فطرت الهی - معنوی و آسمانی)
- 33) حقوق بشر بر مبنای اندیشه اومانیستی، چگونه صورتی دارد؟ (دنیوی و این جهانی)
- 34) حقوق بشر بر مبنای اندیشه اومانیستی، چگونه شکل می‌گیرد؟

(براساس خواسته‌ها، عادت‌ها و تمایلات طبیعی آدمیان)

35) در فرهنگ‌های دینی، آدمیان، ابعاد نفسانی و دنیوی خود را در خویش پی میگیرند.

(سایه ابعاد معنوی)

36) در فرهنگ‌های دینی، اگر افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، آن را به صورت آشکار و رسمی اظهار نمیکنند؛ بلکه خود را در قالب پنهان می‌کنند. (نفس‌پرستی - مفاهیم دینی)

37) فرعون برای توجیه رفتار و موقعیتی که داشت، خود را چگونه معرفی می‌کرد؟ (انسانی دنیوی و طبیعی معرفی نمی‌کرد؛ بلکه خود را از زمره خداوندگاران قرار می‌داد.)

38) او مانیسم را می‌توان به یا ترجمه کرد. (فرعونیت آشکار - تفرعنی عریان)

39) چرا او مانیسم را می‌توان به فرعونیت آشکار یا تفرعنی عریان ترجمه کرد؟ (زیرا انسان مدرن خواسته‌های دنیوی و این جهانی خود را بدون آن‌که نیازی به توجیه الهی و آسمانی داشته باشد به رسمیت می‌شناسد.)

40) مهمترین ویژگی معرفت‌شناختی فرهنگ مدرن غرب چیست؟ (روشنگری)

41) روشنگری ناظر بر چه روشی بود؟ (ناظر به روش رویارویی با حقیقت و شناخت است، و موانع شناخت حقیقت و راه وصول به آن را معرفی می‌کند.)

42) روشنگری در معنای عام خود، پدیده‌ای و مربوط به غرب نیست. (مدرن - فرهنگ معاصر)

43) در فرهنگ دینی اسلام، دو پیامبر باطنی و ظاهری برای روشن کردن حقیقت اند. (عقل و وحی)

- 44) روشنگری در معنای خاص، ناظر به چه موضوعی است؟ (روشی از معرفت و شناخت با دو مبنای سکولاریسم و اومانیسم)
- 45) صورتهای مختلف روشنگری در معنای خاص خود که بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، پیدا کرده بود؛ کدامند؟ (عقلگرایی و حسگرایی)
- 47) وجه مشترک عقلگرایی و حسگرایی که از صورتهای مهم روشنگری است؛ چه بود؟ (کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت)
- 48) روشنگری با چه ویژگی شناخته می‌شود؟ (کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت)
- 49) وجه مشترک صورتهای مختلفی از عقلگرایی و حسگرایی، چیست؟ (کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت)
- 49) روشنگری در دو سده هفدهم و هجدهم، بیش‌تر رویکردی داشت؛ اما در سده نوزدهم و بیستم، بیشتر صورت پیدا کرد. (عقل‌گرایانه و راسیونالیستی - حس‌گرایانه و آمپریستی)
- 50) از پایان قرن بیستم با افول.....، اصل روشنگری و به دنبال آن، فرهنگ مدرن، گرفتار بحران شده است. (تجربه‌گرایی - معرفت‌شناختی)
- 51) روشنگری در معنای عام خود، چگونه تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد؟ (هنگامی‌که با هستی‌شناسی قدسی، معنوی و انسان‌شناسی دینی همراه باشد، با استفاده از وحی و عقل تجریدی و تجربی)
- 52) دنیسم به چه معناست؟ (دین بدون شریعت و بدون مذهب - لامذهبی)
- 53) روشنگری با رویکرد دنیوی و این جهانی، هنگامی‌که با شناخت عقلی همراه باشد، به چه دلیل به دنیسم ختم می‌شود؟ (به دلیل اینکه مرجعیت وحی را نمیپذیرد.)

54) روشنگری با رویکرد دنیوی و این جهانی، هنگامی که با همراه باشد، به دلیل اینکه مرجعیت وحی را نمی پذیرد به ، ختم می شود. (شناخت عقلي - دنیسم)

55) روشنگری با رویکرد دنیوی و این جهانی، هنگامی که به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم را پدید می آورد. (تجربی و دانش سکولار)

56) روشنگری با رویکرد عقلي، حسی و تجربی توان دآوری درباره انسانی را نداشته و به صورت در خدمت ارزش های دنیوی و این جهانی انسانی قرار می گیرد. (ارزش ها و آرمان های - دانش ابزاری)

درس ششم

سئوالات درس 6: تکوین فرهنگ جدید غرب

- 1) فرهنگ غرب در آن ریشه دارد. (گذشته تاریخی)
- 2) تاریخ فرهنگ غرب به چهار دوره تقسیم می شود:
- 1) یونان و روم باستان 2) رنسانس 3) قرون وسطی 4) غرب جدید
- 3) رنسانس به چه معناست؟ (تجدید حیات و تولد دوباره)
- 4) رنسانس شامل چه دوره های از تاریخ اروپا می شود؟ (قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی)
- 5) دلیل نام گذاری دوره تاریخی قرن چهاردهم تا شانزدهم اروپا به رنسانس، چیست؟ (این است که غرب در این زمان به فرهنگ یونان و روم بازگشت.)

6) غرب در دوره تاریخی قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی به دلیل بازگشت به فرهنگ یونان و رم به نام گذاری شد. (رنسانس)

7) فرهنگ یونان و رم باستان، بود و فرهنگ قرون وسطی، است.

(فرهنگ اساطیری - فرهنگ دینی مسیحیت)

8) در فرهنگ اساطیری یونان، پرستیده می‌شدند و فرهنگ مسیحیت با دعوت به شکل می‌گیرد. (خداوندگاران متکثر - توحید)

9) طی قرون وسطی، ارباب کلیسا، از چه شعارهایی پوشش می‌گرفتند؟ (از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی)

10) طی قرون وسطی، ارباب کلیسا، با رویکرد دنیوی خود، نوعی و را دنبال می‌کردند.

(دنیاگروی - سکولاریسم عملی)

11) اربابان کلیسا، به نام خداوند، بندگان خدا را به می‌گرفتند و به بهانه ایمان و وحی، می‌انداختند. (بندگی - عقل را از اعتبار)

12) چه عواملی زمینه‌های اقتدار حاکمیت کلیسا را در هم ریخت؟ (جنگ‌های صلیبی و مواجهه با مسلمانان - فتح قسطنطنیه)

13) چه عاملی سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند؟ (فرو ریختن اقتدار کلیسا)

14) فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، چه گروه‌هایی فرصت بروز و ظهور پیدا کنند؟

(پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا)

15) پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، برای حذف کلیسا، چه تدبیری را اتخاذ کرده بودند؟ به جای آن که عملکرد ارباب کلیسا را مورد انتقاد قرار دهند به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند.

16) پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، به چه علتی به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند؟ (به دلیل رویکرد دنیوی خود برای حذف کلیسا)

17) در دوران رنسانس رویکرد دنیوی به عالم، در چه سطوحی، شکل گرفت؟

(در سطح هنر، اقتصاد، سیاست و هم‌چنین در افق حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی)

18) هنرمندان دوران رنسانس با بازگشت به هنر، بر ابعاد

..... انسان اهمیت دادند.

(یونان - جسمانی و دنیوی)

19) چه عواملی زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب رعیتی را پدید آورد؟

(رشد تجارت - کشف آمریکا - بالاگرفتن تب طلا)

20) شاهزادگان اروپایی، به رقابت با قدرت پرداختند و در این جهت از

حرکت‌های حمایت کردند که پیوند خود را با قطع

می‌کردند. (کلیسا - اعتراض‌آمیز کشیشانی - پاپ)

21) حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی که با عنوان شناخته می‌شوند در

جهت پدید آمدند.

(پروتستانتیسم - اصلاح دینی)

22) حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی که با عنوان پروتستانتیسم شناخته می‌شوند

که در جهت اصلاح دینی پدید آمدند؛ چند بخش داشت؟

(بخشی، تنها با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگروی تقابل نداشتند. بخشی

دیگر، رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگروی قرار می‌گرفتند.)

23) حرکت‌های اول و دوم اعتراض‌آمیز مذهبی که با عنوان پروتستانتیسم، شناخته می‌شوند؛ چگونه عمل کردند؟

(حرکتهای نوع اول با حمایت قدرت های محلی توانستند، بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند؛ ولی حرکتهای نوع دوم، مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند.)

24) آناباپتیست‌ها گروهی از بودند که به مخالفت با جریان‌های پرداختند که از دوران

پدید آمده بود. (پروتستان‌هایی - دنیاگروانه‌ای - رنسانس)

25) بخشی از آناباپتیست‌ها که امروز با عنوان شناخته می‌شوند از قرن شیوه زندگی خود را نیز تغییر ندادند. (آمیش‌ها - شانزدهم تا

امروز)

فلسفه روشنگری و فرهنگ جدید غرب

26) فرهنگ اساطیری یونان و رم باستان، چگونه مراحل از توجه به عالم کثرت را بدون توجه به خداوند واحد طی کرده بود؟ (با غفلت از نگاه توحیدی به عالم)

27) تحریفاتی که در مسیحیت رخ داد دو پیامد در پی داشت؛ آن دو کدام‌اند؟ (اول: از جهت نظری مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قول به تثلیث از ابعاد

عقلانی توحید دور ماند. دوم: مسیحیان و از جمله ارباب کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراطوری رم، به سوی نوعی دنیاگرایی عملی گام برداشتند. ارباب کلیسا در این مقطع، عملکرد دنیوی خود را تحت پوشش معنوی و دینی توجیه می‌کردند.)

28) در دوره رنسانس فرهنگ غرب برای بسط ابعاد دنیوی و این جهانی خود، به سوی حذف، قدم برداشت. (پوشش دینی)

29) در دوره رنسانس فرهنگ غرب برای بسط ابعاد دنیوی و این جهانی خود، به کدام دوره بازگشت؟

(یونان و رم باستان)

30) در دوره رنسانس فرهنگ غرب برای بسط ابعاد دنیوی و این جهانی خود، برای حذف پوشش دینی در نخستین گام به یونان و رم باستان بازگشت. این رجوع به چه معنایی بود؟

(این رجوع برای مستقر شدن در فرهنگ اساطیری باستانی نبود؛ بلکه بازگشت به جهان باستان برای عبور از مسیحیت و تداوم بخشیدن به حرکتی بود که فرهنگ یونان با غفلت از تفسیر توحیدی هستی، طی کرده بود، همان حرکتی که مسیحیت مانع از تداوم آن شده بود.

31) عبور از مسیحیت قرون وسطی در دوران رنسانس، در چه سطوحی بود؟
(در سطح هنر، اقتصاد، سیاست و هم-چنین در محدوده حرکت-های اعتراض-آمیز دینی بوده که رقیبان کلیسا از آن استفاده می-کردند.

32) فرهنگ جدید غرب با پیدایش آغاز می-شود. (فلسفه‌های روشنگری)

33) چگونه سکولاریسم، در عقاید بنیادین فرهنگ جدید غرب نهادینه شد؟
(رویکرد سکولار و دنیوی که پیش از آن، از طریق هنر و تفاسیر پروتستانی از دین در سطح فرهنگ عمومی بسط پیدا کرده بود با فلسفه‌های روشنگری عمیق-ترین لایه‌های فرهنگی غرب را تسخیر می-کرد.)

34) فیلسوفان روشنگری، چگونه زمینه تکوین و پیدایش علم و دانشی را که به تفسیر این جهان می-پرداخت؛ بوجود آورد؟ (با انکار ارزش علمی وحی)

35) فیلسوفان روشنگری با انکار ارزش علمی وحی، زمینه تکوین و پیدایش چگونه علمی را پدید آوردند؟

(علم و دانشی را پدید آوردند که مستقل از وحی و با صرف نظر از ابعاد متافیزیکی و فوق طبیعی عالم، به تفسیر

این جهان می پرداخت.)

صنعت، اقتصاد، حقوق و سیاست

36) ارزش‌های بنیادین غرب، در رنسانس و بعد از آن از طریق هنر، دین و فلسفه‌های جدید به تدریج در چه عرصه‌هایی، آثار خود را ظاهر ساخت؟ (علم، فن-آوری و صنعت - اقتصاد - حقوق - سیاست)

37) علم جدید با رویکرد دنیوی خود، چه وظیفه جدیدی را بر عهده داشت؟

(به تدریج به صورت وسیله و ابزار تسلط انسان بر طبیعت درآمد.)

38) وظیفه علم، قبل از غلبه رویکرد دنیوی؛ چگونه بود؟

(شناخت حقیقت عالم و مسوولیت عبور انسان از مُلك به ملكوت را بر عهده داشت.)

39) در رویکرد دنیوی علم جدید، کدام دسته از علوم بیش‌ترین اهمیت را پیدا کرد و

ره‌آورد این بخش از علوم چه بود؟ (علوم طبیعی و تجربی - فن-آوری و صنعت)

40) انقلاب صنعتی در چه قرنی و در کدام کشور آغاز شد؟ (قرن هجدهم - انگلستان)

41) اقتصاد قرون وسطی بر مدار..... و روابط اجتماعی.....

بود. (کشاورزی - ارباب و رعیتی)

42) از نظام ارباب و رعیتی در غرب با چه عنوان دیگری، یاد می‌شود؟ (فئودالیت)

43) نظام ارباب و رعیتی یا فئودالیت در غرب نوعی،

بود. (برده‌داری عام و فراگیر)

44) چرا نظام ارباب و رعیتی یا فئودالیت در غرب نوعی، برده‌داری عام و فراگیر تلقی

می‌شد؟

(زیرا کشاورزان، وابسته به زمین‌های اربابانی بودند که برای آنها کار می‌کردند و

امکان جابجایی نداشتند.)

45) چه عواملی سبب شد تا اقتصاد و کشاورزی فئودالی به اقتصاد سرمایه‌داری تبدیل

شود؟

(گسترش تجارت و رشد صنعت)

46) گسترش تجارت و به دنبال آن، رشد صنعت، کدام قشر جدید را در نظام ارباب و

رعیتی یا فئودالی ایجاد کرد؟

(قشر جدید سرمایه‌داران)

47) گسترش تجارت و به دنبال آن، رشد صنعت، روابط ارباب و رعیتی را به

..... و تغییر داد.

(کارگران - سرمایه داران)

48) چه عواملی در اقتصاد بعد از انقلاب صنعتی، روابط ارباب رعیتی را به روابط

کارگران و سرمایه‌داران تغییر داد؟

(گسترش تجارت و به دنبال آن، رشد صنعت)

49) در فرهنگ دینی، حقوق انسانی، ریشه در داشته و مسوولیت

حراست از و او را دارد. (ربوبیت پروردگار و فطرت الهی

انسان - خلافت انسان - کرامت ذاتی)

50) در قرون وسطی به چه دلیل، رفتارهای دنیوی نظام فئودالی، توجیه دینی می‌شد؟

(باور دینی مردم)

51) در قرون وسطی به دلیل باورهای دینی مردم، توجیه

دینی می‌شد.

(رفتارهای دنیوی نظام فئودالی)

52) چه حرکت‌هایی در دوران رنسانس موجب رویگردانی از نگاه معنوی و انکار

ربوبیت و شریعت الهی شد؟

(حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس به جای بازگشت به سوی حقوق الهی انسان)

53) نتیجه حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس در زمینه حقوق، چه بود؟

(به جای حقوق فطری الهی انسان، حقوق طبیعی بشر شکل گرفت.)

54) حقوق فطري الهي انسان، با چه ابزارهاي شناخته مي-شد؟ (دو ابزار معرفتي وحی و عقل)

55) حقوق طبيعي بشر، چگونه شناخته مي-شود؟

(با نظر به خواسته‌ها، هواها و نیازهاي صرفاً طبيعي و اين جهاني او)

56) عقايد و ارزش-هاي جديد غرب، کدام-اند؟ (سکولاریسم، اومانیسم و روشنگري)

57) عقايد و ارزش-هاي جديد غرب، چگونه فرهنگي را پديد آورد؟

(فرهنگي را پديد آورد که راه را بر شناخت حقيقت الهي انسان و جهان فرو مي-بست.)

58) اندیشه سياسي جديدي که در فرهنگ جديد غرب شکل مي-گرفت، آرمان شهر خود را

بر مبناي و تنظيم مي-کرد. (حقوق طبيعي -

خواسته هاي دنيوي)

59) نظام سياسي که بر مبناي عقايد و ارزش-هاي جديد غرب، شکل گرفت؛ قادر به توجيه

چه چيزهايي نبود؟

(نه مي-توانست به دنبال حاکميت ارزش-هاي الهي باشد و نه عملکرد يا خطاهاي دنيوي

و اين جهاني خود را توجيهي الهي و ديني کند.)

60) اندیشه سياسي نوين غرب بر اساس اصالت بخشيدن به انسان دنيوي،

..... آدمي را مبدأ

مي-داند. (خواست و اراده - قانون-گذاري)

61) اندیشه سياسي جديدي که در غرب بر اساس اصالت بخشيدن به انسان دنيوي شکل

گرفت، چه نام-گذاري شد؟

(ليبراليسم)

62) ليبراليسم را چگونه تعريف کرده-اند؟

(اباحيت و مباح دانستن همه امور در قياس با خواست انسان)

63) اباحت و مباح دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان تعریف است. (لیبرالیسم)

64) تعریفی که از لیبرالیسم به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان، تعریف کرده‌اند؛ به چه معنایی می‌باشد؟

(به معنای آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی است که مستقل از او باشد و به معنای مبدأ بودن آدمی برای همه ارزش‌هایی است که به خواست او شکل می‌گیرد.)

65) انقلاب کبیر فرانسه در چه سالی و ریشه در کدام حرکت‌ها دارد؟ - 1789 میلادی

(حرکت‌های فرهنگی دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات

اجتماعی مربوط انقلاب صنعتی)

66) نخستین انقلاب سیاسی لیبرال در تاریخ سیاسی جهان، است. (انقلاب کبیر فرانسه)

67) کدام انقلاب در تاریخ سیاسی غرب، الهام بخش انقلاب‌های سیاسی دیگری شد؛ که

پس از چهار دهه، سراسر اروپا را فرا گرفت؟ (انقلاب کبیر فرانسه)